

Cauza T-339/04

France Télécom SA împotriva Comisiei Comunităților Europene

„Concurență — Decizie de dispunere a unei inspecții — Cooperare loială cu instanțele naționale — Cooperare loială cu autoritățile naționale de concurență — Articolul 20 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 — Comunicare a Comisiei privind cooperarea în cadrul rețelei autorităților de concurență — Motivate — Proportionalitate”

Hotărârea Tribunalului (Camera a patra) din 8 martie 2007 II - 526

Sumarul hotărârii

1. *Concurență — Procedură administrativă — Competența de inspecție a Comisiei — Obligația de cooperare loială cu autoritățile naționale — Decizie de dispunere a unei inspecții — Control jurisdicțional — Domeniu de aplicare*
[art. 10 CE, 81 CE și 82 CE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 20 alin. (4), (7) și (8)]

2. *Concurență — Procedură administrativă — Competența de inspecție a Comisiei — Decizie de dispunere a unei inspecții — Obligație de motivare — Domeniu de aplicare*
[Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 20 alin. (4)]
3. *Concurență — Repartizarea competențelor între Comisie și autoritățile naționale de concurență — Comunicarea Comisiei cu privire la cooperarea în cadrul rețelei autorităților de concurență — Dreptul Comisiei de a decide desfășurarea unei inspecții într-o cauză aflată în curs de examinare în fața unei autorități naționale de concurență*
[art. 5 CE; Protocolul privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității anexat la Tratatul CE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 11 alin. (6); Comunicarea 2004/C 101/03 a Comisiei]
4. *Concurență — Procedură administrativă — Competența de inspecție a Comisiei — Recurgere la o decizie de inspecție — Puterea de apreciere a Comisiei — Limite*
[(Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 20)]

1. În ceea ce privește inspecțiile pe care le poate dispune Comisia pentru asigurarea respectării regulilor comunitare de concurență de către întreprinderi, Regulamentul nr. 1/2003 operează, la articolul 20, o distincție clară între, pe de o parte, deciziile adoptate de Comisie în temeiul alineatului (4) al acestui articol și, pe de altă parte, cererea de asistență prezentată autorității judiciare naționale în temeiul alineatului (7) din același articol.

temeiul articolului 20 alineatul (7) din regulament este singura care poate stabili, eventual cu concursul Curții de Justiție, în cadrul unei trimiteri preliminare și sub rezerva eventualelor căi de atac naționale, dacă informațiile transmise de Comisie în cadrul acestei cereri îi permit să își exercite controlul ce îi este atribuit în temeiul articolului 20 alineatul (8) din regulament și îi conferă capacitatea de a se pronunța în mod util asupra cererii care i-a fost prezentată.

Dacă instanțele comunitare au competența exclusivă de control al legalității unei decizii adoptate de Comisie în temeiul articolului 20 alineatul (4) din regulament, în schimb, instanța națională căreia i s-a solicitat autorizația de aplicare a unor măsuri coercitive în

Autoritatea judiciară națională sesizată în conformitate cu articolul 20 alineatul (7) din regulament are, în conformitate cu prevederile alineatului (8) al acestui

articol și cu jurisprudența, competența de a solicita explicații Comisiei, în special cu privire la motivele care o determină să suspecteze încălcarea articolelor 81 CE și 82 CE, la gravitatea încălcării suspectate și la natura implicării întreprinderii în cauză. Un control al Tribunalului care, prin ipoteză, ar putea avea drept consecință constatarea caracterului insuficient al informațiilor transmise de Comisie acestei autorități ar implica reevaluarea de către Tribunal a aprecierii, deja efectuată de această autoritate, asupra caracterului complet al acestor informații. Or, acest control nu poate fi admis, aprecierea autorității judiciare naționale fiind supusă numai căilor de atac interne care pot fi exercitate împotriva hotărârilor acestei autorități.

În consecință, trebuie respinse ca inoperante argumentele avansate în susținerea acțiunii formulate împotriva deciziei Comisiei de dispunere a inspecției pe care întreprinderea avută în vedere pretinde că le deduce din faptul că decizia respectivă nu ar fi cuprins suficiente informații pentru a permite instanței naționale, căreia i s-a solicitat autorizarea de aplicare a unor măsuri coercitive, să se pronunțe în deplină cunoștință de cauză, ceea ce constituie o încălcare a obligației de cooperare loială

cu autoritățile naționale, impusă Comisiei prin articolul 10 CE.

(a se vedea punctele 47 și 50-53)

2. Decizia prin care Comisia, în exercitarea atribuțiilor care îi sunt conferite prin Regulamentul nr. 1/2003 în scopul de a asigura respectarea regulilor comunitare de concurență de către întreprinderi și în temeiul articolului 20 din acest regulament, dispune efectuarea unei inspecții trebuie, în conformitate cu alineatul (4) al acestui articol și cu jurisprudența, să fie însoțită de o motivare cuprinzând un anumit număr de elemente esențiale care să pună în evidență caracterul justificat al intervenției preconizate în interiorul întreprinderilor avute în vedere și să acorde acestora din urmă posibilitatea de a înțelege întinderea datoriei de colaborare ce le revine, concomitent cu garantarea drepturilor lor la apărare. Astfel, aceasta trebuie să indice obiectul și scopul inspecției, menționând caracteristicile esențiale ale încălcării suspectate, desemnând piața prezumată a fi afectată, natura încălcărilor suspectate, explicații referitoare la modul în care întreprinderea care face obiectul inspecției este prezumată a fi implicată în încălcarea respectivă, ce anume se caută și la ce elemente trebuie să se refere verificarea, atribuțiile conferite investigatorilor comunitari, data la

care începe inspecția, sancțiunile prevăzute la articolele 23 și 24 din Regulamentul nr. 1/2003 și posibilitatea de a ataca decizia în fața Tribunalului. Comisia este obligată de asemenea să precizeze în mod detaliat că dispune de elemente și de indicii materiale serioase care o determină să suspecteze încălcarea de care este bănuită întreprinderea care face obiectul inspecției.

Aprecierea caracterului complet al motiverii unei astfel de decizii trebuie să se facă prin prisma contextului în care a fost adoptată.

(a se vedea punctele 56-60 și 105)

3. Cu toate că Regulamentul nr. 1/2003 instituie o cooperare între Comisie și autoritățile naționale, acesta menține rolul preponderent al Comisiei în detectarea încălcărilor. În special, articolul 11 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1/2003 prevede, sub rezerva unei simple consultări cu autoritatea națională în cauză, menținerea dreptului Comisiei de a deschide o procedură în vederea adoptării unei decizii, chiar dacă o autoritate națională examinează deja cauza. *A fortiori*, regulamentul nu poate fi interpretat în sensul că interzice într-un astfel de caz Comisiei să decidă, în conformitate cu dispozițiile articolului 20, desfășurarea unei inspecții, care nu

este decât un act pregătitor al soluționării pe fond a unei cauze, ceea ce nu marchează deschiderea formală a procedurii în sensul articolului 11 alineatul (6), citat anterior.

O astfel de interdicție nu rezultă, pe de altă parte, nici din Comunicarea Comisiei cu privire la cooperarea în cadrul rețelei autorităților de concurență, care nu conferă, de altfel, întreprinderilor un drept individual de a supune cauza examinării unei autorități date, nici din declarația comună a Consiliului și a Comisiei cu privire la funcționarea rețelei autorităților de concurență, care este de natură politică și nu creează nici drepturi, nici obligații legale, nici din principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 CE și explicitat în Protocolul privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, anexat la Tratatul CE, întrucât acest principiu nu pune în discuție competențele care au fost conferite Comisiei prin Tratatul CE, printre care figurează aplicarea regulilor de concurență și în special dreptul de a desfășura inspecții pentru a aprecia existența eventuală a încălcărilor suspectate.

(a se vedea punctele 79-83, 85, 88 și 89)

4. Respectarea principiului proporționalității presupune ca, atunci când Comisia decide, în temeiul articolului 20 din Regulamentul nr. 1/2003 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 [CE] și 82 [CE], să dispună efectuarea unei inspecții, măsurile preconizate să nu cauzeze inconveniente disproporționate și inacceptabile în raport cu scopurile urmărite de inspecția în cauză. Cu toate acestea, alegerea pe care Comisia trebuie să o facă între inspecția efectuată pe baza unui simplu mandat și inspecția dispusă printr-o decizie nu depinde de împrejurări precum gravitatea deosebită a situației, extrema urgență sau nevoia de discreție absolută, ci de necesitățile unei cercetări adecvate, având în vedere particularitățile cauzei. Ca urmare, atunci când o decizie de inspecție urmărește numai să permită Comisiei

reunirea elementelor necesare pentru aprecierea eventualei existențe a unei încălcări a tratatului, o astfel de decizie nu încalcă principiul proporționalității.

Este de datoria Comisiei să aprecieze, în principiu, dacă o anumită informație este necesară pentru a se putea detecta o încălcare a regulilor de concurență și, chiar dacă aceasta dispune deja de indicii sau chiar de elemente de probă referitoare la existența unei încălcări, este legitim ca instituția comunitară să considere necesar să dispună verificări suplimentare care să îi permită să aprecieze mai bine încălcarea sau durata acesteia.

(a se vedea punctele 118 și 119)